

Tilsynsstrategi for Forsyningstilsynet

Strategi

Den 19. september 2023

FORSYNINGSTILSYNET
Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Tlf. 41 71 54 00
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Forord

Forsyningstilsynet har udarbejdet en tilsynsstrategi gældende for vores tilsynsopgaver. Strategien sætter rammen for, hvordan vi tilrettelægger vores tilsyn, så vi bruger vores tid og ressourcer der, hvor det har den største effekt. Strategien skal anvendes på tværs af Forsyningstilsynet på både el-, gas-, varme-, og affaldsområdet.

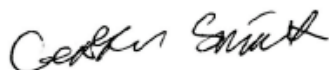
Tilsynsstrategien er et værktøj til at lave de vurderinger af væsentlighed og risiko, som er nødvendige for at fokusere vores tilsynsindsats. Det handler med andre ord om at styrke, at vores tilsyn til stadighed gennemføres på et oplyst grundlag og ud fra en dokumenteret risikovurdering.

Strategien skal på den måde give en langt større grad af gennemsigtighed i vores arbejde og en tydelighed i hvilke emner og virksomheder, vi fører kontrol med. Derfor lægger strategien også op til, at vi kommunikerer tidligere og oftere om den tilsynsindsats, som vi planlægger at gennemføre.

Det er min klare forventning, at den nye strategi vil komme både os, virksomhederne og forbrugerne i forsyningssektoren til gavn både nu og fremadrettet.

Carsten Smidt

Direktør, Forsyningstilsynet

Baggrund

Forsyningstilsynet arbejder for en effektiv og stabil forsyningssektor med lave priser til forbrugerne, samtidig med at den grønne omstilling understøttes. Forsyningstilsynets strategi for 2022 – 2024 sætter rammen for Forsyningstilsynets arbejde i den nære fremtid.

Som en del af udmøntningen af strategien skal der fastlægges en tilsynsstrategi. Tilsynsstrategien skal sætte rammen for den måde, Forsyningstilsynet tilrettelægger et tilsyn ud fra målsætningerne fastsat i de forskellige sektorlove på forsyningsområdet el, gas, varme og de dele af miljølovgivningen, der handler om affald.

Tilsynsstrategien skal skabe en overordnet ramme for arbejdet med risikobaseret tilsyn i Forsyningstilsynet og vil derfor ikke indeholde specifikke retningslinjer for de enkelte sektorer. Vi vil i forlængelse af tilsynsstrategien udarbejde tilsynsplaner for hver af vores tilsynsopgaver.

Forsyningstilsynet løser mange forskellige opgaver bl.a. kontrolaktiviteter, metodegodkendelser, borgerhenvendelser og analyser. Denne strategi handler alene om udvælgelsen og planlægningen af risikobaseret tilsyn og fungerer dermed som et supplement til Forsyningstilsynets øvrige opgaver.

Tilsynsstrategien skal sikre en mere ensartet, systematisk og risikobaseret tilgang på tværs af alle Forsyningstilsynets tilsynsområder, for dermed at sikre størst effekt af de ressourcer, som er til rådighed. Tilsynsstrategien tager afsæt i eksisterende strategier og prioriteringer på tværs af myndigheden og kommer på baggrund af en række fælles principper og kriterier for bl.a. risikovurdering, prioritering, metodebeskrivelse og etablering af dokumentationsgrundlag til at danne ramme for de konkrete tilsynsplaner fremadrettet.

Den risikobaserede tilgang vil blive benyttet på de områder, hvor tilsynsindsatsen ikke på anden måde er defineret af lovgivningsmæssige forpligtelser. Det være sig tilfælde, hvor Forsyningstilsynet er forpligtet til at følge op på henvendelser og/eller hændelser omkring specifikke virksomheder eller klager fra forbrugere.

Den samlede tilsynsstrategi skal evalueres første gang ultimo 2025.

Strategi for risikobaseret tilsyn

Forsyningstilsynets kontrolindsats skal afpasses efter risiko. Det betyder, at kontrollen målrettes de områder og virksomheder¹, hvor der er størst sandsynlighed for at konstateres regelbrud, og hvor konsekvensen ved regelbrud er mest alvorlig.

¹ I det følgende dækker begrebet "virksomheder" både over forsyningselskaber, forsyningsvirksomheder, kommunale selskaber og kommuner.

Tilsynsstrategien opstiller en konkret model for, hvilke elementer der kan indgå i risikovurderingen af sektoren.

Modellen for anvendelsen af strategien er skitseret i figuren på næste side og yderligere uddybet i det følgende. Figuren illustrerer de overordnede skridt, som skal tages i den tilsynsindsats, der baseres på risiko og væsentlighed.

01

Tilstrækkeligt vidensgrundlag

Forsyningstilsynet vil på de forskellige områder vurdere det juridiske grundlag, virksomhederne på området, selskabskonstruktioner og aftaler, tidligere afgørelser samt henvendelser, klager og historik, ved udarbejdelse af en risikobaseret profil på området.

03

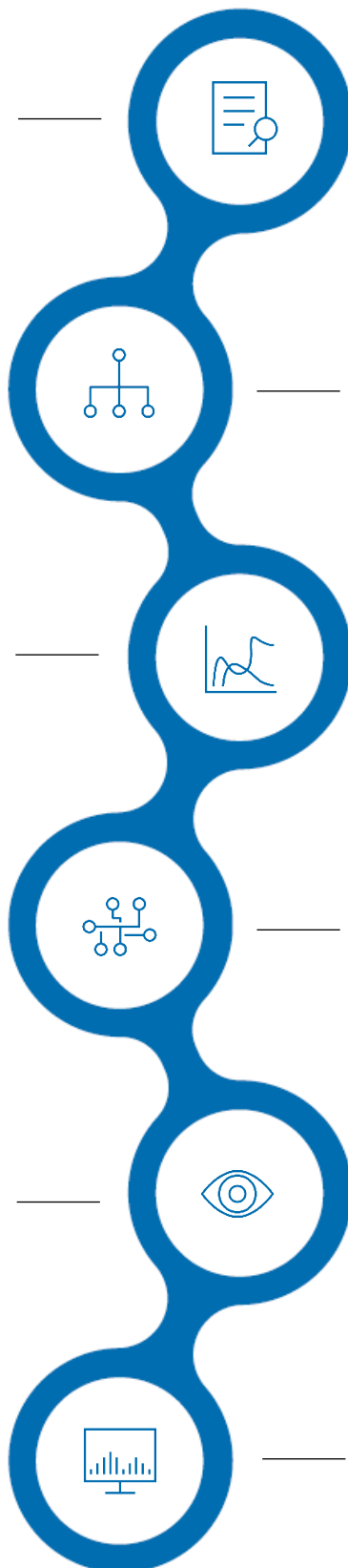
Mål

Der skal sættes klare mål for tilsynene på de enkelte områder, herunder langsigtede effektmål og kortsigtede aktivitetsmål. De enkelte mål fastsættes under hensyn til Forsyningstilsynets formål som fastlagt i lov om Forsyningstilsynet og sektorlovgivningerne og under hensyn til den ledelsesmæssige prioritering af ressourcerne. Tilsynsindsatsen og evt. de fastsatte mål kommunikerer tidligt til både offentlighed og relevante modtagere.

05

Tilsyn

Tilsynet gennemføres efter fastsatte metoder på de enkelte tilsynsområder.

02

Risikobaseret emnevalg

Udpegning af mulige problemer baseret på en vurdering af økonomisk risiko, forbrugerhensyn og samfundsmæssige hensyn. Tilsynsindsatsen skal tillige vurderes i forhold til de samlede omkostninger og effekten af tilsynet.

04

Risikovurdering af virksomhederne

Forsyningstilsynet planlægger tilsynsindsatser, og der udpeges virksomheder til tilsyn på baggrund af en konkret risikovurdering. Ud over de virksomheder, der identificeres via risikovurderingen, kan der udvælges virksomheder til tilsyn på baggrund af stikprøver.

06

Effektmåling

Der gennemføres en vurdering af effekt og konkluderes på tilsynsindsatsen. Konklusionen på tilsynsindsatsen kan kommunikeres ud til både offentligheden og relevante modtagere.

Tilstrækkeligt vidensgrundlag

Juridisk grundlag

Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af et stort regelkompleks af national lovgivning og retsakter udstedt af EU. De vigtigste regler er sektorlovgivningerne på el, gas og varme samt miljøbeskyttelseslovens bestemmelser om affald.

Forsyningstilsynet er pålagt at føre tilsyn med, om virksomhederne på forsyningsområdet overholder lovgivningen og efterlever de betingelser, der er sat for godkendelser og tilladelser.

Viden om virksomhederne

For at kunne risikovurdere et tilsynsområde er det nødvendigt at have overblik over viden om virksomhederne og bringe den viden aktivt i spil. Den nødvendige viden er bl.a.:

- De relevante bestemmelser i lovgivning
- Stamdata
- Tidligere sager, herunder tilsynssager, afgørelser, godkendelser mv.
- Selskabskonstruktioner
- Klager og henvendelser – forbrugerhenvendelser/virksomhedshenvendelser
- Oplysninger fra virksomhederne
- Oplysninger fra andre myndigheder, brancheorganisationer og andre relevante samarbejdspartnere og interessenter.

Risikobaseret emnevalg

Risikovurderingen er en afvejning af, hvilke emner, hvor der er størst sandsynlighed for regelbrud, og hvor konsekvenserne af regelbrud er mest alvorlige. Den tilgængelige viden og data er bestemmende for, hvilke tilsyn der skal vælges frem for andre, og er essentiel for at gennemføre risikoanalysen. Der lægges således op til, at en del af modellen er at foretage en vurdering af, hvilke tilsynsområder eller -indsatser der skal prioriteres ud fra fire væsentlighedskriterier. De fire væsentlighedskriterier inddrages i det omfang, det fagligt giver mening og afvejes over for hinanden.

Økonomisk risiko

Der skal foretages en samlet vurdering af økonomiske faktorer, så det bliver tydeligt, hvor der er en risiko for væsentlige økonomiske konsekvenser af fejl. Det kan både være i forhold til effektiv konkurrence, risiko for øgede forbrugerpriser eller konsekvenser for samfundsøkonomien.

Forbrugerhensyn

Der skal foretages en samlet vurdering af risikoen for, at forbrugerne lider skade. Effektiv forbrugerbeskyttelse skal derfor medtages i vurderingen. Relevante parametre kan være for høje forbrugerpriser, effektivitet i leveringen af stabile og sikre forsyningsydelse samt rimelige tilslutningstider og vilkår.

Samfundshensyn

Der skal foretages en samlet vurdering af risikoen for, at manglende efterlevelse af de sektorbestemte regler resulterer i tilsidesættelse af væsentlige samfundshensyn. Væsentlige samfundshensyn omfatter bl.a. den grønne omstilling, herunder effektiviteten i udnyttelsen af energien og håndtering af affald, hensynet til klimaet, og generel miljøbeskyttelse². Det inkluderer også hensynet til at understøtte en klar og gennemsigtig retstilstand og sikring af Forsyningstilsynets uafhængighed.

Hensyn til omkostninger og effekt

Det skal indgå i risikovurderingen, hvilken påvirkning tilsynsindsatsen vil have for virksomhederne. Der skal være et rimeligt forhold mellem sandsynligheden for at konstatere overtrædelser og overtrædelsens alvorlighed i forhold til de samlede omkostninger, som tilsynet vil medføre.

Mål

For at sikre, at tilsynene har den ønskede effekt, vil Forsyningstilsynet måle effekten over flere perioder, og strategien vil derfor indeholde såvel kortsigtede som flerårige mål for dette.

Flerårige effektmål

De enkelte tilsynsplaner skal altid indeholde flerårige effektmål, så det over en længere periode kan vurderes, om tilsynet opfylder sine kontrolmæssige formål.

De flerårige effektmål skal være målbare, så de kan bruges til at kontrollere tilsynets effekt.

Kortsigtede mål

De kortsigtede mål skal understøtte de flerårige mål og dermed også på den korte bane belyse, om det enkelte tilsyn har relevans eller ej.

De kortsigtede mål kan være rent objektive mål, såsom antal kontroller gennemført el. lign.

De enkelte tilsynsplaner skal altid indeholde kortsigtede mål, så det inden for en kortere tidsperiode kan vurderes, om tilsynsplanen opfylder sine kontrolmæssige formål.

² Gasforsyningsloven, varmforsyningsloven, lov om Forsyningstilsynet, elforsyningsloven, miljøbeskyttelsesloven og lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion.

Kommunikation

For at styrke gennemsigtigheden og tilliden til tilsynets arbejde og afgørelser, vil tilsynsindsatsen og de fastlagte mål kommunikeres tidligt, i det omfang det er muligt og hensigtsmæssigt. Kommunikationen skal ske i dialog med brancher og interessenter samt til offentligheden i almindelighed. Kommunikationen skal medvirke til en forebyggende effekt og give virksomhederne bedre mulighed for at efterleve lovgivning og vejledning forud for selve gennemførelsen af tilsynet.

Risikovurdering af virksomhederne

Når der er fastlagt et tilsynsemne på de enkelte områder, skal der derefter foretages en risikovurdering af de mulige virksomheder inden for tilsynsområdet. Derved målrettes tilsynet de steder, hvor det har størst effekt.

Risikovurderingen vil blive foretaget med baggrund i det enkelte tilsynsområde, mål og viden om sektoren og de virksomheder, der opererer inden for området. På baggrund af denne risikovurdering udtages enkelte virksomheder mv. til tilsyn.

Sandsynlighed for kontrol

I forbindelse med udvælgelsen af virksomheder er det vigtigt, at den enkelte tilsynsplan tager højde for, at alle selskaber potentielt kan blive udtaget til tilsyn på et tidspunkt. Dette kan ske ved, at der ved siden af de virksomheder, der udtages efter en risikovurdering, udtages et mindre antal ved stikprøve.

Øvrige tilsyn

Der kan være særlige områder, hvor enten lovgivningen ikke giver mulighed for eller formålet ikke bliver opfyldt ved et risikobaseret tilsyn, f.eks. hvor enten en henvendelse, en klage eller en hændelse vil udløse behovet for at iværksætte et tilsyn på den enkelte virksomhed eller det enkelte område. I de situationer vil der dog stadig kunne være tale om en risikobaseret tilgang til, hvilke områder der fokuseres på ved det enkelte selskab. Der kan også være tilfælde, hvor tilsyn udvalgt alene ved stikprøve er den mest optimale løsning.

Tilsyn

Tilsynet gennemføres efter fastsatte metoder på de enkelte tilsynsområder. Der fastlægges tilsynsmetoder, der bedst opfylder de kort- og langsigtede mål.

Effektmåling

For at sikre at tilsynsplanerne opfylder de kort- og langsigtede mål, er det nødvendigt løbende at følge op på effekten. Der bør således foretages en årlig vurdering af de udvalgte risikoparametre.

I Forsyningstilsynet vil alle tilsynsindsatser som minimum skulle vurderes en gang om året i forhold til, hvor effektivt tilsynsindsatsen er.

Kommunikation

Konklusionen på de enkelte tilsynsindsatser kan kommunikeres til brancher, interessenter og offentligheden for at styrke gennemsigtig og tillid til tilsynets arbejde og afgørelser. Samtidig skal kommunikationen medvirke til en forebyggende effekt for tilsynets arbejde og give virksomhederne bedre mulighed for at efterleve lovgivning og vejledning fremadrettet.